

НАЦИОНАЛНА ГЕОГРАФСКА ОЛИМПИЈАДА 2023.
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

РЕГИОНАЛНИ НИВО ТАКМИЧЕЊА

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

ОСНОВНА ШКОЛА „_____ **ПУН НАЗИВ ШКОЛЕ**

МЕСТО/ГРАД _____ **МЕСТО/ГРАД У КОМЕ СЕ НАЛАЗИ ШКОЛА**

V   VI   VII   VIII

ЗАОКРУЖИ РАЗРЕД

УПУСТВО ЗА РАД

ТЕСТ ИМА 40 ПИТАЊА.

ТЕСТ МАКСИМАЛНО НОСИ 40 ПОЕНА.

ВРЕМЕ ЗА ИЗРАДУ ТЕСТА ЈЕ 90 МИНУТА.

У ТОКУ ИЗРАДЕ ТЕСТА НИЈЕ ДОЗВОЉЕНО КОРИШЋЕЊЕ МОБИЛНИХ ТЕЛЕФОНА.

УЧЕНИК КОЈИ КОД СЕБЕ БУДЕ ИМАО УКЉУЧЕН МОБИЛНИ ТЕЛЕФОМ ТОКОМ ИЗРАДЕ ТЕСТА БИЋЕ АУТОМАТСКИ ДИСКВАЛИФИКОВАН.

ЗА ЕВЕНТУАЛНЕ РАЧУНСКЕ ОПЕРАЦИЈЕ ДОЗВОЉЕНА ЈЕ УПОТРЕБА КАЛКУЛАТОРА.

ТЕСТ СЕ РАДИ ИСКЉУЧИВО ХЕМИЈСКОМ ОЛОВКОМ ПЛАВЕ БОЈЕ.

ПОРЕД ХЕМИЈСКЕ ОЛОВКЕ И КАЛКУЛАТОРА НА СТОЛУ МОЖЕТЕ ИМАТИ И ФЛАШИЦУ СА ВОДОМ.

ЖЕЛИМО ВАМ УСПЕШАН РАД !

ПИТАЊА

1. Користећи податке из приложене табеле, одговорите на питање.

ВРЕМЕ	ТЕМПЕРАТУРА ВАЗДУХА
8:00	18°C
9:00	19°C
10:00	20°C
11:00	22°C
12:00	24°C
13:00	26°C
14:00	29°C

Пратећи кретање температуре у датој табели израчунај колика температура се предвиђа за 16:00 часова ?

Предвиђена температура за 16:00 часова је: _____

Простор за рачунање:

2. Ако си водич у туристичкој агенцији, по свом послу припадаш:

а) примарном сектору

б) секундарном сектору

в) терцијарном сектору

г) кварталном сектору

3. Која је улога дрвореда на фотографији?

- а) Парцелисање земљишта
- в) Контрола штеточина

- б) Контрола ерозије
- г) Сузбијање корова

4. Ендемска врста Панчићева оморика налази се на планини Тари, и у долини једне од наведених река. Које реке?

- а) Јужна Морава
- б) Милешевска река
- в) Колубара
- г) Груза

5. Балканско полуострво има површину од 505 000 km² и на њему приближно живи 45 милиона становника.
Израчунај колики је број становника по квадратном километру на Балкану ?

Простор за рачунање:

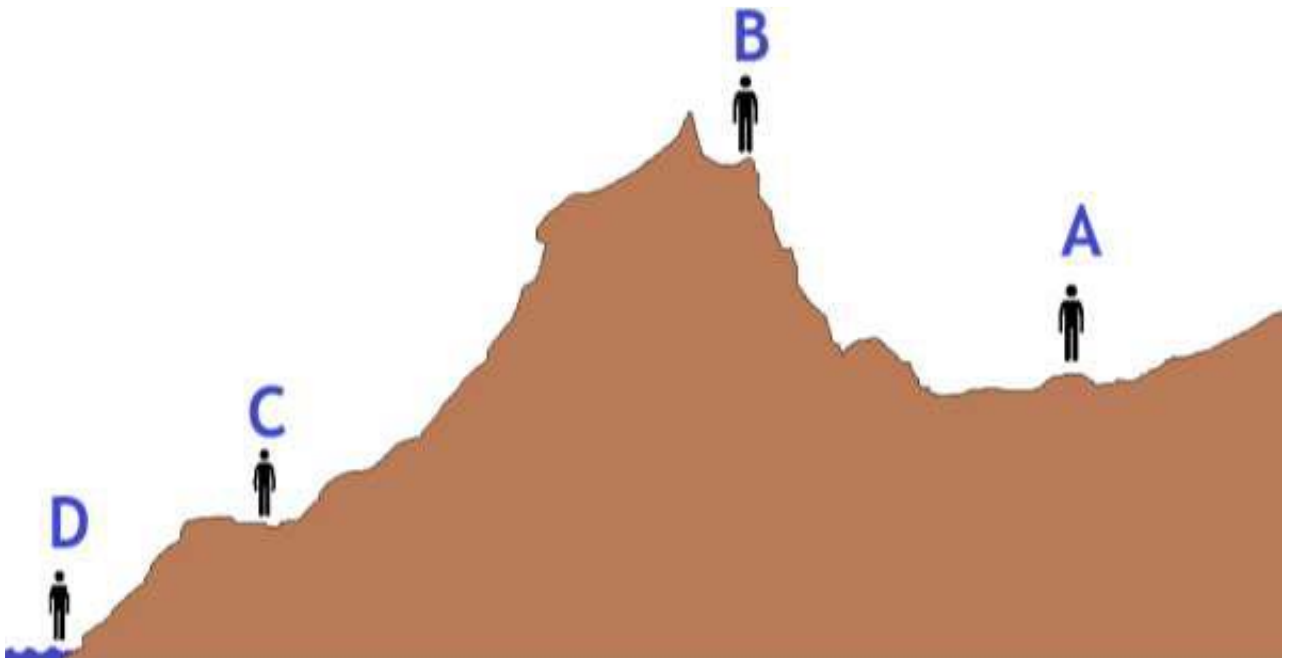
Број становника по 1km² на Балкану је:

_____

6. При нормалним атмосферским условима ваздушни притисак има највише вредности на локацији где се налази особа обележена латиничним словом

_____

Док је ваздушни притисак најниже вредности на локацији на којој се налази особа обележена латиничним словом _____

7. Који од наведених процеса није описан у тексту?

Јован је с породицом водио велико пољопривредно имање у мањем насељу у општини Бабушница. Зарадом од пољопривредне производње и продаје производа својој деци омогућио је школовање у иностранству. Након завршетка њиховог школовања Јован се са породицом одселио у Немачку, највише због лошег финансијског стања имања јер је изгубио бројне локалне купце који су се из различитих разлога одселили у земље Европске уније.

- а) депопулација
- б) дерурализација
- в) одлив мозга
- г) унутарашња миграција
- д) спољна миграција

8. Израчунај колика дужина одговара у природи изражена у километрима, ако је на карти размере 1:50.000, дужина од 9 см.

Простор за рачунање:

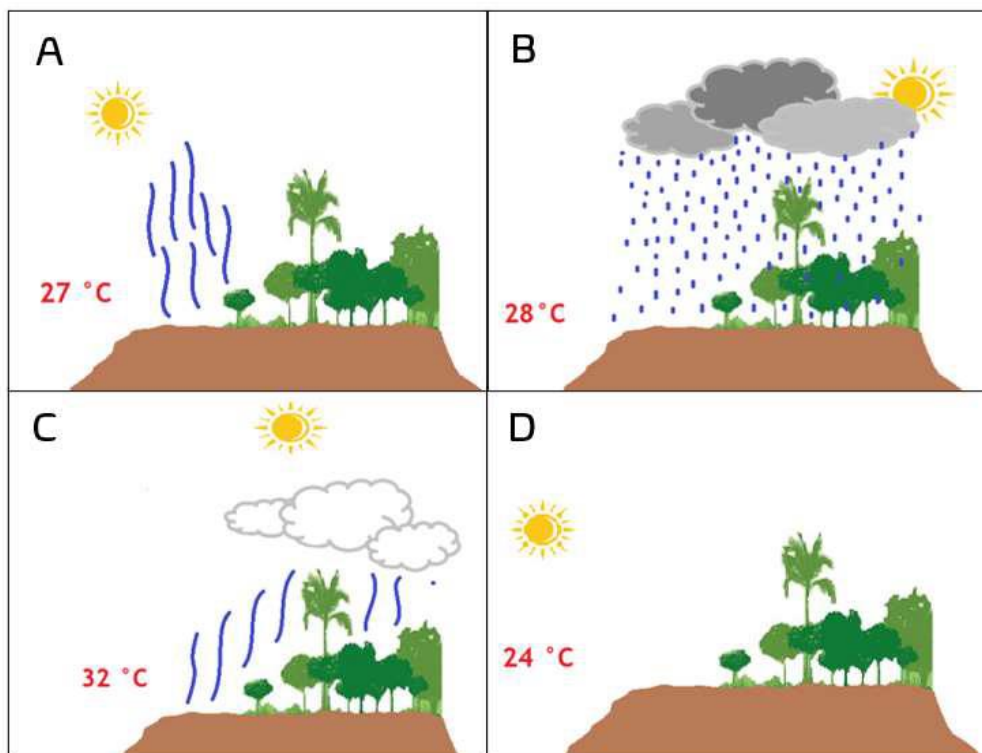
Дужина у природи износи _____ km

9. Земљотреси на простору Копаоника настају као последица:

- а) Подвлачења Северноамеричке под Евроазијску плочу
- б) Сударања Индијске плоче и Евроазијске плоче
- в) Подвлачења Афричке плоче под Евроазијску плочу
- г) Сударања Арабијске и Евроазијске плоче

10. ЗЕНИТНЕ КИШЕ падају у средњој Африци сваког дана у раним послеподневним сатима, настају нагло, уз обилне и краткотрајне падавине.

Који је исправан временски редослед настанка ЗЕНИТНИХ КИША током једног дана приказаних на цртежима и обележених словима од најранијих до најкаснијих догађаја?

a) A → B → C → D

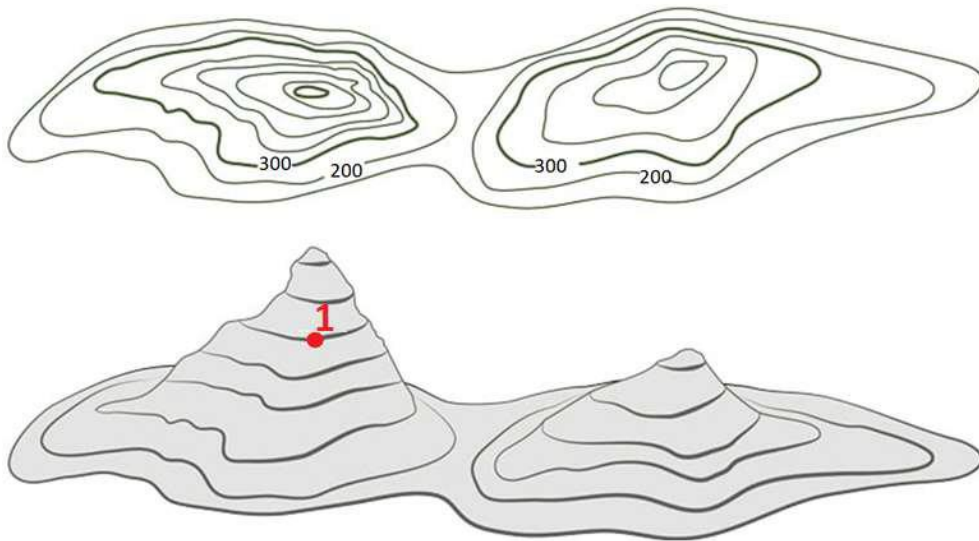
б) D → A → C → B

в) A → C → B → D

г) D → A → B → C

д) B → D → A → C

11. Следећи задатак реши помоћу графичког приказа.

На којој се висини налази тачка означена бројем 1?

На висини од _____

Не признаје се одговор без уписане мерне јединице.

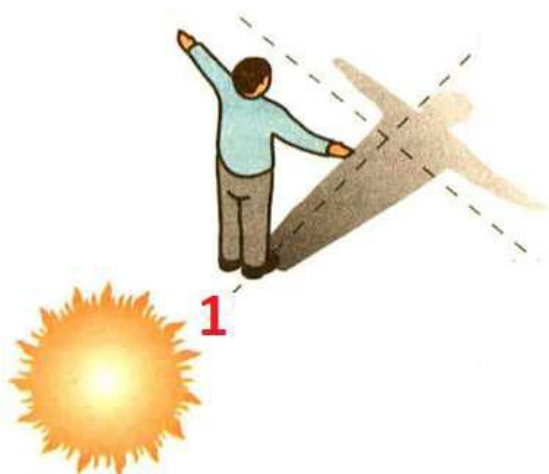
12. Израчунај просечну дневну температуру ваздуха, ако је термометар у 7 часова показао $5,5^{\circ}\text{C}$, у 14 часова $12,5^{\circ}\text{C}$ а у 21 час $7,0^{\circ}\text{C}$.

Простор за рачунање:

Просечна дневна температура износи _____ $^{\circ}\text{C}$

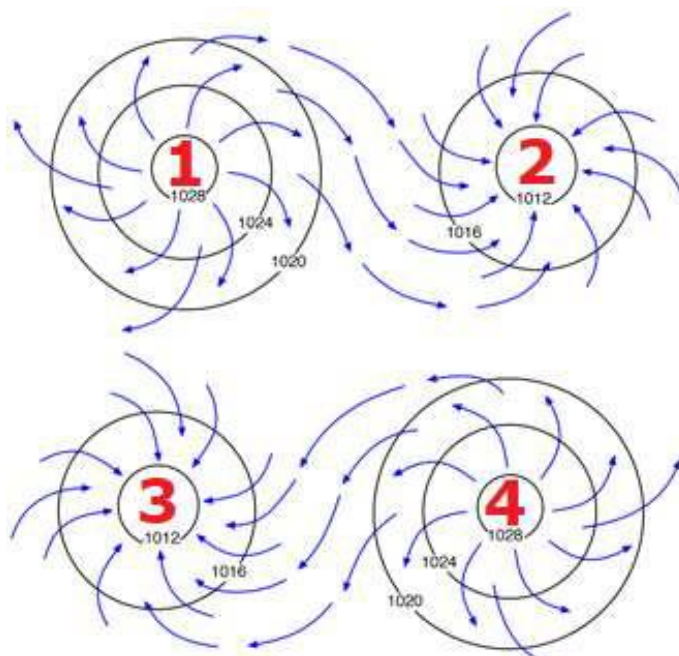

13. Графички приказ приказује дечака који се оријентише у подне помоћу Сунца на јужној Земљиној полулопти. Која је страна света означена бројем 1 ?

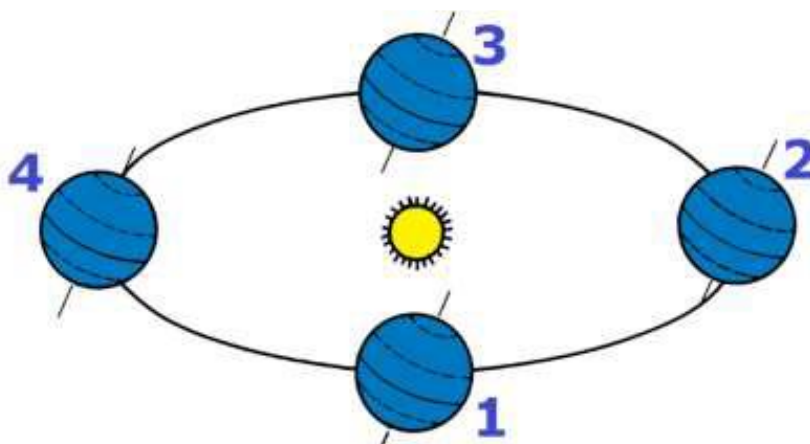
Бројем 1 је означена _____ страна света.

14. Којим је бројем означен цртеж који приказује циклон на јужној Земљиној полулопти ?

Цртеж који приказује циклон на јужној Земљиној полулопти је означен бројем _____.

15. Којим бројем је означен положај Земље првог дана јесени на северној Земљиној полулопти?

Први дан јесени на северној Земљиној полулопти означен је бројем _____ .

16. Израчунај стопу природног прираштаја ако се број становника у датој години увећао за 120 000, а укупан број становника је 8 000 000.

Простор за рачунање:

Стопа природног прираштаја у датој години износи _____ промила.

17. На основу слике одреди који модел урбаног планирања се примењује у Барселони?

а) Мрежни модел

б) Секторски модел

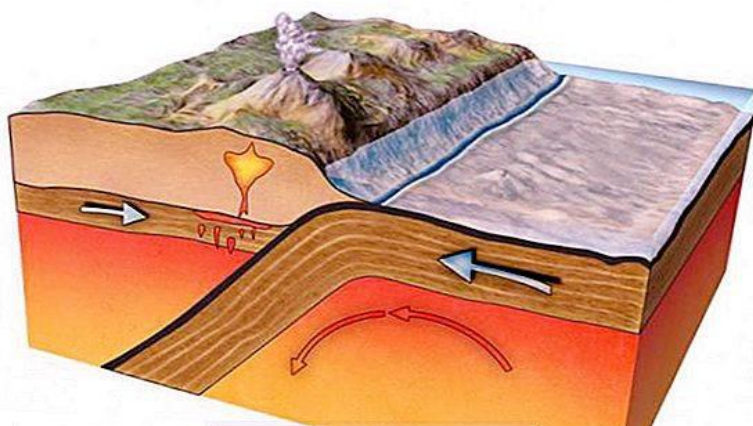
в) Модел концентричне зоне

г) Блоковски модел

Урбанистички модел града Барселоне

18. Који процес је приказан на слици?

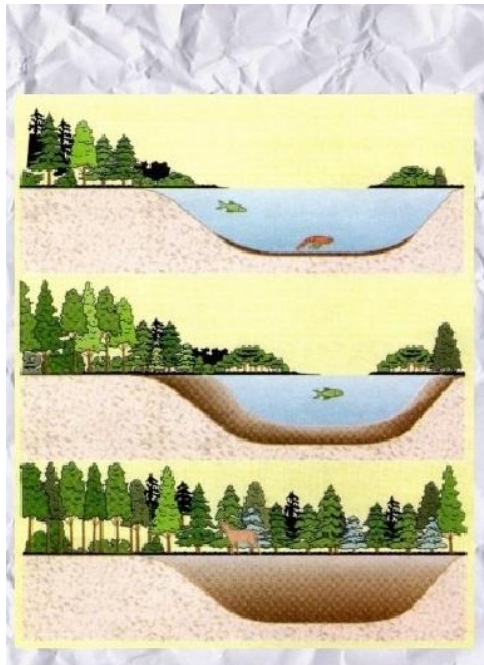
а) Рифтовање

б) Колизија

в) Субдукција

г) Мимоилажење
литосферних плоча

19. Који опис не одговара процесу еутрофикације језера?

а) нагомилавање муља на дну

б) одумирање фитопланктона и
бактерија

в) мањак кисеоника и одумирање
животињских врста

20. Ниско, заравњено земљиште које је "отето" од воде и заштићено бранама и насипима назива се:

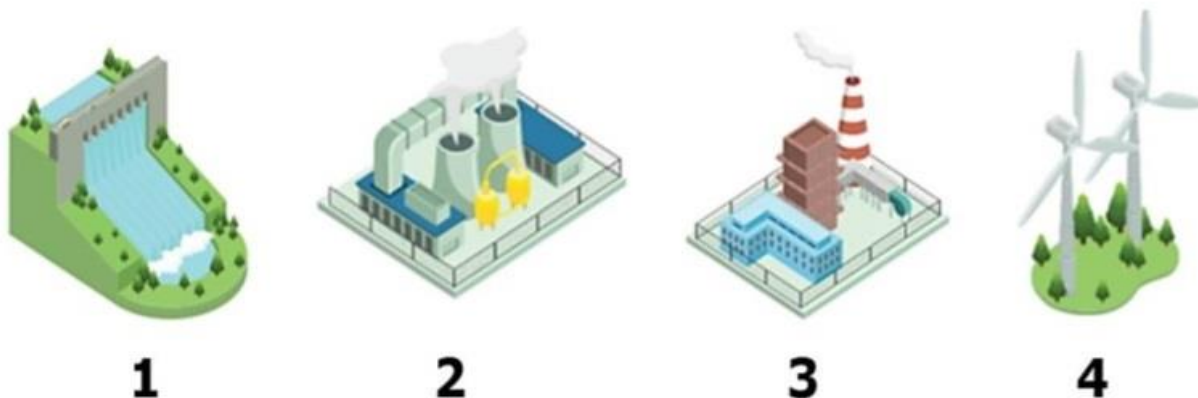
а) Пампас   б) Повија   в) Урвина   г) Полдер

21. Колико се главних градова европских држава налази на острвима? Рачунају се само острвске државе. (упиши број)

---

22. Један од извора примарне енергије са слике не постоји у Србији. Који?

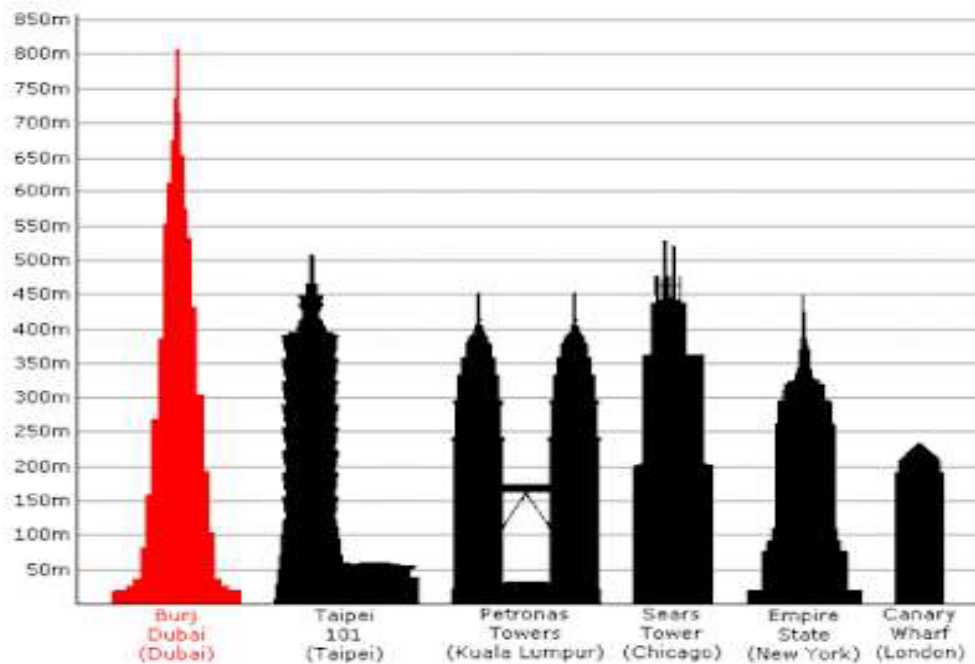
У Србији не постоји извор примарне енергије означен бројем _____

23. Ужарено камење величине шљунка (2 – 64 мм) које избацују вулкани назива се:

- а) вулканске бомбе
- б) лаколит
- в) лапили
- г) туф

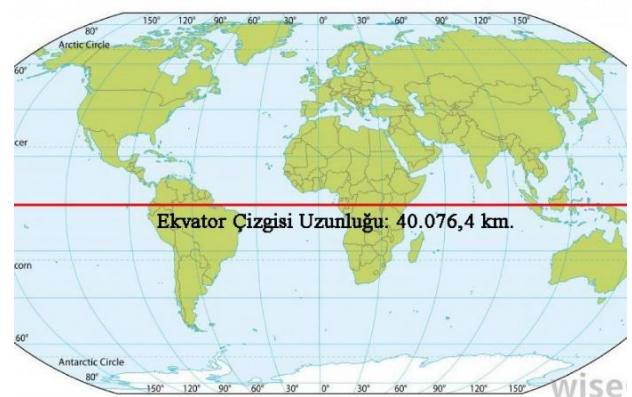
24. Температура ваздуха на нивоу мора износи 14°C . При нормалним атмосферским условима, на врху највише светске зграде температура ваздуха износи _____ $^{\circ}\text{C}$.

Простор за рачунање:

25. Јужна Америка је континент преко кога пролази екватор. Од наведених држава једну не пресеца екватор. Коју?

- а) Еквадор
- б) Колумбију
- в) Бразил
- г) Венецуелу

26. На фотографији је приказан ЦВИЈИЋЕВ ВРХ. Он се налази на планини :

- а) Копаоник
- б) Стара планина
- в) Рудник
- г) Тара

27. Ако чујемо грмљавину 10 секунди након што смо видели муњу, на којој приближној удаљености од нас је дошло до пражњења електрицитета?

- а) 1 км
- б) 3 км
- в) 7 км
- г) 10 км

28. Одоровско поље налази се у источном делу Србије. Налази се у Карпатско-балканском пределу, између планине Видлич и долине реке Нишаве, источно од Пирота. Ком облику настанка припада ово поље?

- а) Еолски ерозивни облик
- б) Леднички ерозивни облик
- в) Крашки ерозивни облик
- г) Речни акумулативни облик

29. Под којим углом Земљина оса пресеца Земљину путању?

- а) 45,0 °
- б) 25,0 °
- в) 66,5 °
- г) 55,0 °

30. По ком истраживачу је назван најближи град северно од Викторијиних водопада?

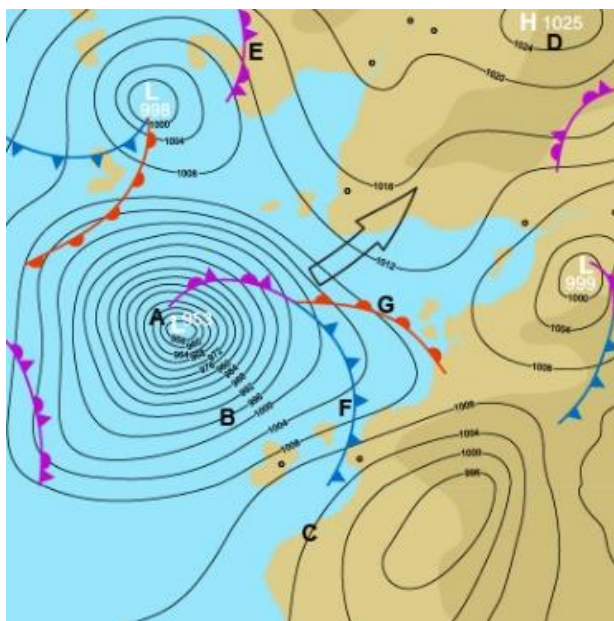
- а) Васко да Гама
- б) Бартоломео Диас
- в) Давид Ливингстон
- г) Барак Лусака

31. Транссибирска железница полази од Москве до 9.288 км удаљеног којег лучког града?

- а) Ростов на Дону
- б) Мурманск
- в) Норилск
- г) Владивосток

32. Синоптичке карте приказују информације о атмосферским условима. Ова мапа приказује информације о атмосферском притиску и ваздушним фронтима. Која врста научника ради на развоју и тумачењу синоптичких мапа?

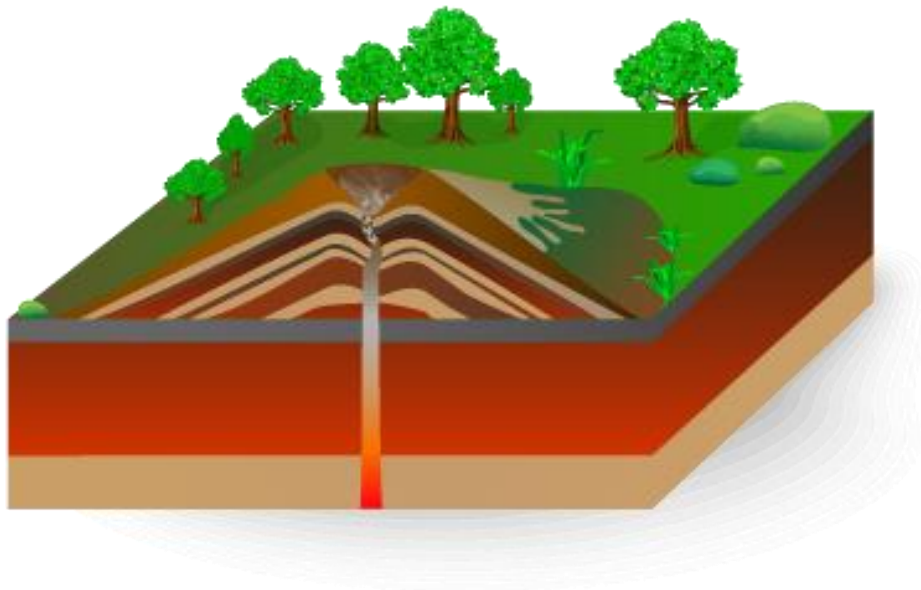
- а) геолог
- б) астроном
- в) метеоролог
- г) океанограф

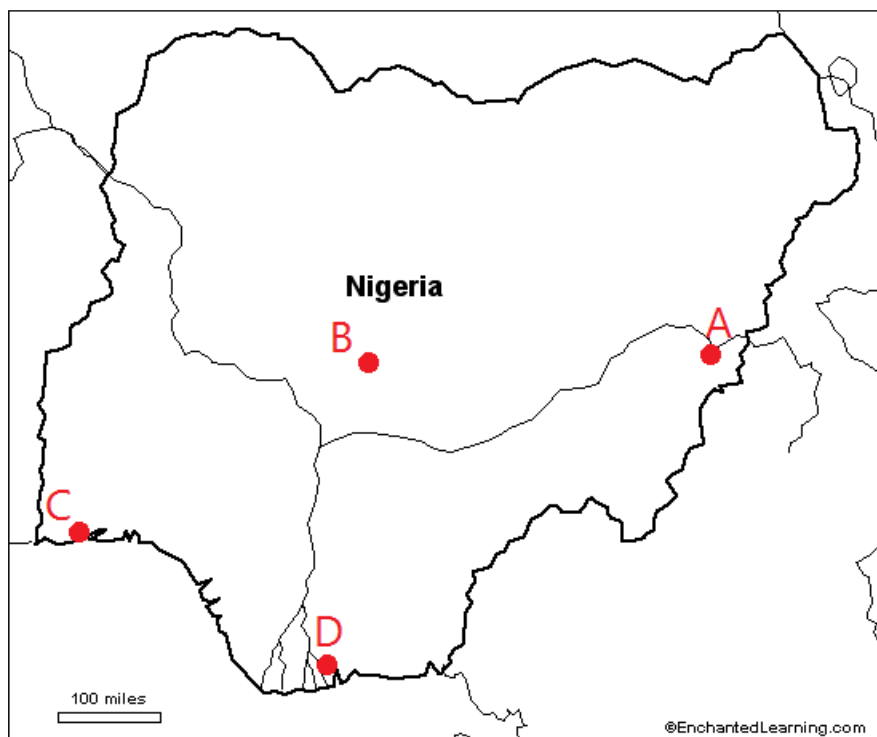
33. Која врста стена би се највероватније налазила у близини приказаног рељефа?

- а) магматске
- б) пешчарне
- в) седиментне
- г) метаморфна

На приложеној карти Нигерије латиничним словима А, В, С и D обележени су неки од највећих градова ове државе.

Добро погледај карту и одговори на следећа три питања.

34. Главни град Нигерије, Абуџа, на приложеној карти је обележен латиничним словом _____

35. Лагос са суседним агломерацијама, највећи је град у Нигерији, као и један од највећих градова на афричком континенту.

На карти изнад Лагос је обележен латиничним словом _____

36. Порт Харкорт је главни и највећи град у држави Риверс, Нигерија. То је пети град по броју становника у Нигерији после Лагоса, Каноа, Ибадана и Бенина. Лежи дуж реке Бони и налази се у делти Нигера.

На карти изнад Порт Харкорт је обележен латиничним словом _____

На фотографији је највећа хидроцентрала на Свету, која се налази у Кини. То је хидроелектрана с највећом инсталираном снагом на свету од 22.500 MW. Њена изградња је почела 1994 године, коштала је око 50 милијарди америчких долара, а комплетно је завршена 2012. године.

Следећа два питања су везана за ову хидроелектрану.

37. Назив ове бране је :

- а) Брана Три клисуре
- б) Брана Баији
- в) Брана Сто цветова
- д) Велика брана

38. На којој реци је изграђена ова брана?

- а) Меконг
- б) Жута река
- в) Јангцејанг
- г) Јалу

39. Шта од следећег НИЈЕ главни еколошки недостатак великих хидроелектричних пројеката?

- а) Уништавање станишта
- б) Прекид путева мреста рибе
- в) Повећање загађења ваздуха од производње електричне енергије
- г) Повећана ерозија низводно

40. До изградње горе наведене бране у Кини, највећа на Свету у погледу инсталираних капацитета производње електричне енергије била је хидроелектрана Итаипу.

Хидроелектрана Итаипу се налази на реци Парана између којих двеју држава?

- а) Панама и Колумбија
- б) Аргентина и Парагвај
- в) Бразил и Парагвај
- г) Перу и Чиле

